

Література

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 7.12.2000 № 2121-III // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності (Додаток до журналу «Вісник Національного банку України»), 2001. — № 1. — С. 3—46 (зі змінами та доповненнями).
2. Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22 квітня 1993 р. № 3125-XII зі змінами та доповненнями // Баланс.— 20.03.2006.— № 14.— С. 5—9.
3. *Голов С. Ф.* Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами [Текст] С. Ф. Голов, В. М. Костюченко. — К.: Лібра, 2001. — 840 с.
4. *Ткаченко Н. М.* Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підручник. — К.: А.С.К., 2000. — 784 с.
5. *Кравець В.* Перспективи здійснення безготівкових розрахунків / В. Кравець // Банківська справа. — 2009. — № 6. — С. 3—8.
6. *Фаюра Н.Д.* Стан та вдосконалення системи безготівкових розрахунків в Україні [Електронний ресурс] / Н.Д. Фаюра, Н.А. Боднар. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

Василюк К.С., студент ОЕФ, 4 курсу,
напрямок підготовки 6.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Івченко Л.В., к.е.н.,
доцент кафедри обліку підприємницької діяльності

ВІДМІННОСТІ У СКЛАДАННІ БАЛАНСУ (ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН) ЗА НП(С)БО 1 І МСФЗ

У розрізі сьогоденного реформування бухгалтерського обліку та наближення норм вітчизняного законодавства до міжнародних норм, особливе місце займає використання міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в процесі формуванні звітності українських підприємств. Між національними та міжнародними нормами складання звітності підприємствами існують суттєві відмінності, зокрема, у значній мірі вони стосуються Форми №1 Балансу (Звіту про фінансовий стан) як однієї із найважливіших форм фінансової звітності.

Фінансову звітність за міжнародними стандартами регулюють стандарти, одним з яких є МСБО 1 «Подання фінансової звітності». Його метою є визначення основ подання фінансових звітів загального призначення суб'єкта господарювання для забезпечення зіставності та порівняння їх за попередні періоди, а також з фінансовими звітами інших суб'єктів господарювання. Для дося-

гнення цієї мети МСБО 1 вимагає розкриття певної інформації безпосередньо в балансі (звіті про фінансовий стан) та в інших формах фінансової звітності [1]. Ці питання у національному законодавстві регулюються НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Національний стандарт регламентує перегляд вимог і структури Звіту про фінансовий стан, що не суперечить МСФЗ. Необхідно проаналізувати наскільки повно усунено розбіжності складання Балансу за новим НП(С)БО 1 та існуючими міжнародними стандартами.

З переходом підприємств на міжнародні вимоги складання звітності відбулися зміни не лише в законодавчій базі фінансової звітності, але безпосередньо і в самих формах. Подвійна назва звіту «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» не суперечить параграфу 10 МСБО 1, більше того, підприємство має право обрати будь-яку з наведених назв звіту. Основними елементами балансу є активи, зобов'язання і капітал.

Актив — це контрольований підприємством ресурс, який виник у результаті минулих подій і від якого підприємство очікує отримання майбутніх економічних вигод.

Зобов'язання — це обов'язок підприємства, що виник у результаті подій минулих періодів, погашення якого як очікується та який призведе до відтоку ресурсів підприємства, що втілюють економічні вигоди.

Капітал — це частина активів підприємства, що залишається після вирахування усіх його зобов'язань.

Групування цих елементів балансу у статті та розділи відповідно до міжнародних стандартів жорстко не регламентуються.

Згідно НП(С)БО 1, деякі статті Балансу не змінилися, незважаючи на невідповідність вимогам МСФЗ. Так, за міжнародними стандартами не існує окремого об'єкта обліку як незавершені капітальні інвестиції (рядок 1005), вони входять за МСБО 16 «Основні засоби» до їх складу.

МСФЗ також не вимагають окремого подання у звіті накопиченої амортизації (зносу), рекомендуючи їх деталізацію у Примітках до статей «Нематеріальні активи» (рядок 1000) та «Основні засоби» (рядок 1010). Так, підприємства могли б ці активи показувати або одним рядком за залишковою вартістю з розкриттям показників первісної вартості та зносу у Примітках до фінансової звітності. Обов'язкові рядки для відображення зносу (1002 та 1012) заперечують можливість одного з варіантів такого відображення [2].

Відповідно до МСФЗ є недоречним і окреме відображення статті «Витрати майбутніх періодів». Разом з тим, необхідно визнати, що НП(С)БО 1 усунув невідповідності у відображенні дебіторської заборгованості у звіті.

Стосовно пасиву Балансу, його назва залишилась незмінною, а у зобов'язаннях і забезпеченнях уже немає розділу «Забезпечення таких витрат і платежів», що за структурою наблизив Баланс до міжнародних вимог. У розділі «Власний капітал» змінилась назва статей «Статутний капітал» на «Зареєстрований капітал», але за економічним змістом це залишається відповідність установчим документам. Залишилась обов'язковою і стаття «Цільове фінансування» (рядок 1525), але таке поняття у МСФЗ відсутнє. Разом з тим, є і певні позитивні зрушення у наближенні до міжнародних вимог. Стаття «Довгострокові забезпечення» (рядок 1520) дозволяє підприємствам створювати гарантійні та інші резерви та забезпечення, що передбачені МСБО 37 «Забезпечення, умовні забезпечення та умовні активи». Розкриття поточних зобов'язань також враховує вимоги МСФЗ. Наближенням національного Балансу до міжнародних вимог стало і визнання поточних забезпечень з виділенням окремого рядку — 1660 [4].

З прийняттям НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» у 2013 році було усунуто багато розбіжностей у складанні Балансу за національними та міжнародними стандартами. Це стало якісно новим етапом у наближенні бухгалтерського обліку нашої країни до міжнародних стандартів ведення обліку, але залишаються значні відмінності, які не дозволяють йому повністю інтегруватися з МСФЗ і МСБО.

Література

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1). Подання фінансової звітності від 01.01.2012.
2. Міжнародний стандарт фінансової звітності 1 (МСФЗ 1). Перше застосування Міжнародних стандартів IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012.
3. Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 №433 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності».
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73.